

SADRŽAJ

PREDGOVOR	5
I. UVOD U ETIKU	11
1. OSNOVNI ETIČKI PROBLEMI	13
1.1. pristupi utemeljenju etike	13
1.2. Slobodna volja i odgovornost	14
1.3. Etika odgovornosti i etika dužnosti	15
1.4. Univerzalnost etike: opći okvir	16
1.4.1. Univerzalnost etike i okolnosti primjene.....	18
1.5. Društvena uvjetovanost morala: stav filozofije	18
1.6. Moralni (i)realizam	21
1.6.1. Metaetika i opravdanje moralnog suda.....	22
1.6.2. Moralni realizam i stvarnost.....	22
1.7. Moralni relativizam	25
1.8. Primijenjena etika	27
II. ETIKA I POLITIKA	31
1. VRIJEDNOSTI I PRAVO	33
1.1. Etika: Legitimnost pravila i vrijednosti	33
1.2. Legitimnost norme.....	34
1.3. Pozitivizacija etike	36
1.3.1. Načela ustavnog poretka: primjer pozitivizacije morala.....	36
2. KORUPCIJA I POLITIČKA ETIKA: UVOD	38
3. KORUPCIJA I POLITIČKI MORAL: SISTEMSKI KARAKTER KORUPCIJE.....	39
3.1. Antikoruptivna politika.....	39
3.2. Etičke norme i kodeksi kao mjera protiv korupcije.....	40
3.3. Hrvatska: Prepoznavanje kvarenja	41

4.	SPRJEČAVANJE SUKOBA INTERESA	44
4.1.	Etika obavljanja javne službe i konflikt interesa.....	44
4.2.	Komparativna iskustva	45
5.	CILJEVI I SADRŽAJ ETIČKOG KODEKSA ZA JAVNE DUŽNOSNIKE.....	50
5.1.	Donošenje, primjena i sankcija.....	50
5.1.1.	Tko će sve biti uključen ovisi prije svega o tome tko akt donosi i na koga će se primjenjivati	51
5.2.	Pravila su za sve	52
5.2.1.	Sjedinjene Američke Države: Principles of Ethical Conduct for Government Officers and Employees Executive Order 12674 (Apr. 12,1989).....	52
5.2.2.	Lord Nolan Report: The Seven Principles of Public Life.....	53
6.	ZAŠTITA DEMOKRACIJE.....	55
7.	POJAM POLITIČKE ODGOVORNOSTI	57
7.1.	Politička odgovornost: dinamika promjena.....	57
7.1.1.	Simbolička žrtva.....	57
7.1.2.	Funkcija odgovornosti.....	58
7.1.3.	Praktična svrha političke odgovornosti	59
7.1.4.	Odgovornost bez krivnje	60
7.1.5.	Polaganje računa i odgovornost.....	61
8.	SKANDALI I INSTITUCIJE	63
8.1.	Politički skandali: strah i ljutnja	63
8.2.	Vrste skandala	64
8.2.1.	Društveni uvjeti.....	64
8.2.2.	Primjer: Sjedinjene Američke Države – stvaranje društvene klime odgovornosti	64
8.3.	Velike političke afere u Sjedinjenim Američkim Državama.....	66
8.4.	Europska komisija: ozbiljne posljedice malih grijeha.....	69
8.5.	Rušenje granice privatnosti dužnosnika: privatni skandali dužnosnika	71
8.5.1.	Skandali i otvorenost: Primjer Ujedinjenog Kraljevstva.....	71
8.5.2.	Skandali i relativna zatvorenost: Primjer Francuske i Italije	73
8.6.	Sankcije skandala: primjer Japana.....	74
8.7.	Pouke skandala	76
8.7.1.	Republika Hrvatska	77
8.7.	Sloboda informiranja i skandali	78
8.9.	Moralna panika.....	80

III. ETIKA U JAVNOJ UPRAVI	81
1. UVOD	83
2. ETIČKE MJERE U JAVNOJ UPRAVI – GLOBALNA PERSPEKTIVA I MEĐUNARODNA REGULACIJA.....	84
2.1. Globalizacija i pravo.....	84
2.2. Etičke vrijednosti u javnoj upravi i globalna etika.....	86
2.3. Međunarodna regulacija i etička infrastruktura	88
3. ETIČKE MJERE I ETIČKA INFRASTRUKTURA U HRVATSKOJ JAVNOJ UPRAVI.....	90
3.1. Razvoj hrvatske javne uprave nakon osamostaljenja.....	90
3.2. Normativna i organizacijska perspektiva	91
3.2.1. Pritužbe na neetično ponašanje	93
3.3. Edukacija povjerenika za etiku	95
4. ETIČKI KODEKSI I KODEKSI PONAŠANJA	98
4.1. Uloga i značenje.....	98
4.2. Etički kodeksi u zemljama bivše Jugoslavije	99
4.2.1. Razdoblje socijalizma	99
4.2.2. Zemlje bivše Jugoslavije nakon osamostaljenja	101
4.3. Etički kodeksi u Republici Hrvatskoj	103
4.3.1. Etički kodeks državnih službenika Republike Hrvatske i problemi njegove primjene.....	103
4.3.2. Etički kodeksi za službenike u lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi Republike Hrvatske.....	105
5. KOMPARATIVNI PREGLED.....	107
5.1. Općenito	107
5.2. Temeljne značajke etičkih kodeksa i kodeksa ponašanja u pojednim skupinama zemalja.....	108
5.2.1. Anglosaksonske zemlje	108
5.2.2. Skandinavske zemlje	109
5.2.3. Južnoeuropske zemlje	109
5.2.4. Postsocijalističke zemlje	109
5.2.5. Francuska i Njemačka	110
6. ZAKLJUČNA RAZMIŠLJANJA.....	111
IV. PRILOZI	115
1. LORD NOLAN: NAČELA OBAVLJANJA JAVNE DUŽNOSTI.....	117

2. ETIČKI KODEKS DRŽAVNIH SLUŽBENIKA REPUBLIKE HRVATSKE	118
3. MODEL KODEKSA PONAŠANJA ZA JAVNE SLUŽBENIKE EU	129
4. ETIČKI KODEKS SLUŽBENIKA GRADA PULE	136
5. ETIČKI KODEKS ZA JAVNE SLUŽBENIKE (Primjer: Španjolska)	142
6. PREPORUKA BROJ R (2000) 10 Odbora ministara o kodeksima ponašanja za nositelje javnih dužnosti (Usvojena od Odbora ministara na 106. sjednici 11. svibnja 2000.)	144
V. LITERATURA	147
1. Knjige i članci	149
2. Propisi i službena izvješća.....	152
3. Internetske stranice	153
4. Etički kodeksi i kodeksi ponašanja.....	153
VI. KAZALA	155
1. Kazalo pojmova.....	157
2. Kazalo imena	170